

«Кожна людина має невід'ємне право на життя. Обов'язок держави - захищати життя людини. Ніхто не може бути підданий катуванню, жорстокому, нелюдському або такому, що принижує його гідність, поводженню чи покаранню» - саме так статті 27 та 28 Конституції України встановлюють відповідальність держави за збереження життя і здоров'я своїх громадян. Ці норми стосуються кожного, в тому числі і тих людей, які за різних обставин опинились під контролем міліції і саме міліція, як державна інституція, зобов'язана гарантувати неухильне виконання цього обов'язку держави перед нами.

Проте вже тривалий час поняття «міліція» і «тортури» у світосприйнятті громадян України стали поняттями спорідненими і для цього є підстави. Рівень правоохоронного насилля і невиправданої жорстокості невпинно зростає, останнім часом відвідування міліцейських підрозділів стало для громадян смертельно небезпечною справою.

Це не голослівне твердження. Моніторинг, який був проведений Асоціацією УМДПЛ (Асоціація українських моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохоронних органів), показав – у 2011 році в підрозділах міліції або через незаконні дії чи бездіяльність правоохоронців загинуло 24 особи, 10 з яких скоїли акти самогубства.

Вважаємо своїм громадянським обов'язком оприлюднити цей «список смертей» з посиланням на джерела отриманої інформації та, з етичних міркувань, не вказуючи прізвища загиблих.

Січень 2011 року

1. Чоловік, 1981 року народження, повісився на заборі напроти Святошинського РУ ГУМВС України у м. Києві після перебування у зазначеному підрозділі міліції. Батько юнака вважає винними у його смерті правоохоронні органи.

(<http://ord-ua.com/2011/03/13/fabriki-smerti-rovd/?!page=1>)

2. Чоловік викинувся з вікна 4-го поверху Лозівського МУ ГУМВС України в Харківській області. Внаслідок отриманих при падінні травм загинув.

3. Жінка, 1974 року народження, викинулася з вікна 4-го поверху Лозівського МУ ГУМВС України в Харківській області. Внаслідок отриманих при падінні травм загинула у лікарні.

(<http://sprotiv.org/2011/01/24/iz-okon-gorotdela-milicii-lozovoj-vypadayut-vse-novye-i-novye-lyudi/>)

4. Громадянин Грузії помер у службовому приміщенні Кіровоградського МВ УМВС

України в Кіровоградській області.

(<http://pn.mk.ua/news/35182.html>)

5. Затриманий міліцією чоловік повісився у кімнаті для затриманих Олександрійського МВ УМВС України в Кіровоградській області.

(<http://pn.mk.ua/news/35182.html>)

6. В ізоляторі тимчасового тримання м.Макіївка ГУМВС України в Донецькій області помер чоловік, 1971 року народження.

(<http://tsn.ua/ukrayina/u-makiyvci-v-izolyatori-zatrimaniy-pomer-vid-epilepsiyi.html>)

7. 37-річний чоловік, який відбував адміністративне покарання за дрібне хуліганство, помер на подвір'ї одного з райвідділів міліції Житомирської області.

(<http://novynar.com.ua/politics/152526>)

Лютий 2011 року

8. 52-річний підозрюваний помер в приміщенні одного з міськвідділів Житомирської області.

(<http://tsn.ua/ukrayina/na-zhitomirschini-u-viddilku-miliciyi-pomer-pidozryuvaniy.html>)

9. У Святошинському РУ ГУМВС в м.Києві у кабінеті слідчого помер затриманий чоловік.

(<http://ru.tsn.ua/ukrayina/na-doprose-v-kievskoy-milicii-u-podozrevaemogo-ostanovilos-serdce.html>)

10. 33-річний чоловік, затриманий за дрібне хуліганство, вчинив самогубство в ізоляторі тимчасового тримання Врадіївського РВ УМВС України у Миколаївській області.

(<http://www.pn.mk.ua/news/36716.html>)

Березень 2011 року

11. 37-річний підозрюваний у скоєнні злочину покінчив життя самогубством, викинувшись з вікна 5 поверху під час проведення слідчого експерименту по відтворенню обставин вчинення злочину в м. Євпаторія АР Крим.

(<http://www.segodnya.ua/news/14234716.html>)

12. Молода жінка, якій відмовили у невідкладному виклику лікаря, повісилась в ізоляторі тимчасового тримання Євпаторійського МВ ГУМВС в АР Крим.

(<http://www.profinews.com.ua/get.php/1379/v-evpatorii-iz-otkaza-v-meditsinskoy-pomoshhi-povesilas-podsledstvennaya>)

13. В м. Лохвиця Полтавської області в ізоляторі тимчасового тримання померла адміністративно заарештована 38-річна жінка.

(<http://sp.pl.ua/2094-u-loxvici-v-slidchomu-izolyatori-pomerla-lyudina.html>)

14. 32-річний чоловік був доставлений міліцією до ГУМВС України в Харківській області, де його побили. Від отриманих травм чоловік помер у лікарні.

(<http://www.objectiv.tv/010411/54396.html>)

Квітень 2011 року

15. 48-річний чоловік помер через несвоєчасне надання медичної допомоги у кімнаті для затриманих міліцейського відділу у м. Енергодар Запорізької області. За словами лікарів, правоохоронці відмовились везти хворого до лікарні.

(<http://vidgolos.com/81243-na-zaporizhzi-u-viddilku-pomer-zatrimanij.html>)

16. 29-річний чоловік повісився в ізоляторі тимчасового тримання Миронівського РВ ГУМВС України в Київській області.

(http://sug.kiev.ua/print_news.php?id_news=25052)

17. 18-річного юнак був затриманий співробітниками лінійного відділу міліції у м. Вінниці. Після цього живим його ніхто не бачив, пізніше тіло юнака було знайдено у річці.

(<http://vn.20minut.ua/news/10197178.html>)

18. 52-річний чоловік помер в ізоляторі тимчасового тримання м. Черкаси.

(<http://www.pres-centr.ck.ua/security/17889/>)

Травень 2011 року

19. У м. Луганськ співробітники ДАІ тривалий час переслідували юнака на мопеді, що призвело до ДТП та смерті юнака. Переслідування двоколісного транспорту, яким керує водій без захисного шолому, категорично забороняється відповідною інструкцією МВС.

(<http://5.ua/newsline/230/0/77430>)

20. У Харківському СІЗО покінчив із життям 38-річний чоловік, який неодноразово заявляв про те, що його катують працівники Харківського УБОЗ.

(<http://poltavanews.com.ua/news/point-of-view/protyagom-13-dniv-u-xarkivskomu-sizo-zaginu-lo-dvoye-uv%E2%80%99yaznenix.aspx>)

21. 42-річний чоловік був затриманий за підозрою у вчиненні злочину і доставлений до Дніпровського райвідділу міліції міста Херсон, де раптово помер під час дачі свідчень.

(<http://crime.unian.net/ukr/detail/190961>)

22. 27-річний чоловік помер в ізоляторі тимчасового тримання Броварського міськвідділу ГУМВС України в Київській області.

(<http://mvs.gov.ua/mvs/control/main/en/control/main/uk/publish/article/553050;jsessionid=8EEF98EB4F1D3C26B3D539549D5C25F6>)

23. 29-річний чоловік викинувся з вікна 3-го поверху Ленінського РВ ГУМВС України в Дніпропетровській області. Від отриманих травм чоловік помер.

(<http://www.segodnya.ua/news/14256210.html>)

Червень 2011 року

24. 59-річний чоловік помер під час проведення допиту у Хортицькому райвідділі міліції ГУМВС України в Запорізькій області.

(<http://news.strela.zp.ua/novosti-zaporozhya/ocherednaya-smert-v-militseyskih-zastenkah.-v-zaporozhe-podozrevaemyy-umer-pryamo-na-doprose.html>)

Областями підвищеного ризику для життя людини в міліції можливо визнати:

- Харківську область – 4 смерті (всі місто Харків, 3 самогубства і 1 смерть вірогідно внаслідок катування);
- Київську область – 4 смерті (2 у Святошинському райвідділі міста Києва)
- Республіку Крим, Кіровоградську, Запорізьку та Житомирську області – по 2 смерті;
- Вінницьку, Дніпропетровську, Донецьку, Луганську, Миколаївська, Полтавську,

Херсонську та Черкаську області – по 1 смерті.

У переважній більшості випадків міліція заперечувала свою вину, намагаючись пояснити смерть людей їх незадовільним станом здоров'я, неадекватною поведінкою, залежністю від наркотиків або взагалі коментуючи коротко і категорично «нам про це нічого невідомо». Але кожен розуміє, що людина безпричинно не затулює зашморг на шиї і не викидається з вікна, що серцевий напад під час допиту може бути викликаний катуванням електрострумом, а смерть в ізоляторі тимчасового тримання - нелюдськими умовами перебування у ньому.

Керівники правоохоронного відомства, зазвичай, обурюються оприлюдненням подібної статистики, називають її наклепом з боку правозахисників і погрожують судами. А ще вимагають довести причетність міліції до гибелі громадян, не надаючи жодної можливості це зробити і категорично заперечуючи саму можливість участі правозахисників у розслідуванні цих випадків.

Такий захист «честі мундиру» є нічим іншим, як спробою уникнути відповідальності за свою неспроможність або небажання подолати безправ'я людини у правоохоронній системі. Спробою цинічною і незаконною, оскільки тільки міліція несе відповідальність за життя і здоров'я кожного громадянина з моменту, коли він переступив поріг райвідділу або був затриманий на вулиці. І у випадку загибелі затриманого, підозрюваного чи звинувачуваного, саме міліція повинна довести прокуратурі свою непричетність до неї і пояснити суспільству причини смерті. Власне в цьому і полягає обов'язок держави захищати життя кожної людини.

© ВГО «Асоціація українських моніторів дотримання прав людини в діяльності правоохоронних органів (Асоціація УМДПЛ)

<http://maidanua.org/static/news/2011/1308307954.html>